

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Bodø, 20. september 2021

Høringsuttalelse om krav om regnskapsmessig skille for private barnehager mv., herunder forslag til endringer i barnehageloven og forslag til ny økonomiforskrift til barnehageloven

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) har 2.120 medlemsbarnehager med om lag 117.000 barn og 36.000 ansatte i 217 kommuner. PBL er med det Norges største interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager.

PBLs medlemmer representerer en betydelig del av mangfoldet i barnehagesektoren. Våre medlemmer er ulike i eierskap, størrelse og innhold.

Litt over halvparten av medlemsbarnehagene er enkeltstående barnehager. PBL organiserer også de største konsernene i barnehagesektoren. Medlemmene er selskaper, stiftelser og foreninger.

Medlemmene representerer et stort mangfold av ulike tilbud, med og uten profil, som friluftsbarnhager, steinerbarnehager, gårdsbarnehager og livssynsbarnhager, for å nevne noen.

Siden 2014 har det vært en forutsetning for å være medlem i PBL, at barnehagen er omfattet av en tariffavtale som også regulerer tjenestepensjonen.

Vi er daglig i kontakt med barnehagene om alle forhold knyttet til drift av barnehager. Det gir oss et godt utgangspunkt for å beskrive sektoren, og for å gi innspill til Kunnskapsdepartementets høringsnotat om regnskapsmessig skille for private barnehager mv., herunder endringer i barnehageloven og ny økonomiforskrift.

Oppsummering av PBLs innspill

PBL er opptatt av åpenhet og at det må være god kontroll med at offentlige tilskudd og foreldrebetaling brukes i tråd med formålet. Men PBL har vært kritisk til forslaget om at hver enkelt privat barnehage skal være organisert i eget rettssubjekt, fordi det finnes bedre og langt rimeligere måter å nå målene om åpenhet og kontroll på.

PBL har pekt på muligheten for å løse dette med utvidet BASIL-rapportering fra barnehagene, men synes det nye forslaget fra regjeringen er et langt skritt i riktig retning.

Videre støtter PBL at det som hovedregel er forbud mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehager, men mener det er viktig at det gjøres unntak for relevant virksomhet og virksomhet som kan bidra til bedre ressursutnyttelse i barnehagene.

PBL er opptatt av at offentlige tilskudd og foreldrebetaling skal komme barna i barnehagen til gode, og at midlene ikke utsettes for unødvendig tapsrisiko. PBL støtter derfor intensjonen til regjeringen om regulering av overskuddslikviditet, men mener at den foreslåtte reguleringen er for restriktiv og vil ramme barnehagenes mulighet til å forvalte barnehagens midler på en rasjonell måte.

Forbudet mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehager vil som et utgangspunkt legge en naturlig begrensning på hvilke disponeringer en barnehage kan foreta.

PBL ber om at våre innspill tas med i det videre arbeidet, og at vi kan få bidra konstruktivt til et regelverk som samlet gir barnehagesektoren den legitimiteten sektoren fortjener og har behov for i møte med myndighetene, kontrollorgan, kommuner, brukere og offentligheten for øvrig.

Forslag til endringer i barnehageloven

Krav om regnskapsmessig skille for barnehager som driver flere barnehager eller annen virksomhet i samme rettssubjekt.

Departementets forslag

- Departementet foreslår å presisere i forskriftshjemmelen i barnehageloven § 23 femte ledd at departementet kan fastsette nærmere krav til dokumentasjon.
- Departementet foreslår en ny bestemmelse som stiller krav om regnskapsmessig skille mellom private barnehager som drives i samme rettssubjekt, se forslag til ny § 23 b første ledd.
- Tilsvarende foreslår departementet å stille krav om regnskapsmessig skille mellom barnehager og tilleggsvirksomhet i samme rettssubjekt, se forslag til ny § 23 b andre ledd.
- Departementet foreslår også en hjemmel til å gi forskrift om kravene til regnskapsmessig skille, se forslag til ny § 23 b fjerde ledd.
- Departementet foreslår at krav om regnskapsmessig skille ikke skal gjelde for de aller minste barnehagene. Dette omfatter barnehageeiere som alene eller sammen med nærstående eller selskap i samme konsern eier ordinære barnehager med til sammen færre enn tjue barn, familiebarnehager med til sammen færre enn ti barn eller én åpen barnehage. Se forslag til § 23 b tredje ledd. Departementet viser til lovforslag § 23 femte ledd og § 23 b.

PBLs konklusjon

PBL støtter departementets forslag som stiller krav om regnskapsmessig skille mellom private barnehager som drives i samme rettssubjekt.

PBL mener at krav om regnskapsmessig skille mellom barnehager og tilleggsvirksomhet i samme rettssubjekt bør gjelde alle barnehager, uavhengig av størrelse.

Begrunnelse

Det eksisterer allerede i dag et regnskapsmessig skille mellom barnehager som er organisert som underenheter i et rettssubjekt gjennom at barnehagene rapporterer regnskapsinformasjon gjennom BASIL-løsningen.

PBL sitt forslag er en utvidet BASIL-rapportering hvor det også rapporteres på spesifikke balanseposter. Departementets forslag innebærer et mer formelt regnskapsmessig skille enn en utvidet BASIL-rapportering, men er likevel et mer treffende og betydelig mindre kostnadskrevende tiltak enn et krav om at hver barnehage skal være organisert som et selvstendig rettssubjekt.

Risikoen for kryss-subsidiering mellom barnehagedrift og tilleggsvirksomhet i samme rettssubjekt er like stor uavhengig av barnehagens størrelse. Legitimiteten og tilliten til barnehagesektoren hviler på både små og store barnehagers skuldre. Regnskapsmessig skille mellom barnehagedrift og tilleggsvirksomhet bør derfor gjelde alle barnehager, uavhengig av barnehagens størrelse.

Forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som det drives godkjent barnehagevirksomhet

Departementets forslag

- Departementet foreslår at det innføres en ny bestemmelse som fastsetter at barnehageeier ikke kan drive eller eie annen virksomhet enn godkjent barnehagedrift i samme rettssubjekt som det drives barnehage, se forslag til § 23 a.
- Departementet foreslår at det innføres hjemmel til å fastsette hva som skal regnes som tilleggsaktivitet som det likevel er tillatt å drive eller eie i samme rettssubjekt som barnehagen i forskrift. Det vil være aktiviteter som ligger tett opp til den godkjente barnehageaktiviteten som bør være tillatt som tilleggsvirksomhet. Tilleggsaktivitet skal kun utgjøre en begrenset del av virksomheten. Departementet ber om høringsinstansenes innspill om hvilke konkrete aktiviteter dette bør være. Dersom det drives slik tilleggsaktivitet i samme rettssubjekt som barnehagen, stilles det krav om at det må oppstilles regnskapsmessige skiller mellom denne virksomheten og barnehagedriften, se forslag til ny § 23 b andre ledd.
- Departementet foreslår videre hjemmel til å fastsette krav til det regnskapsmessige skillet i forskrift, samt regulering av bruk av overskudd fra tilleggsvirksomhet og krav til regnskap, revisjon, rapportering og dokumentasjon.
- Departementet foreslår at forbudet mot å drive eller eie annen aktivitet enn barnehage i samme rettssubjekt, ikke skal gjelde for de aller minste barnehagene. Dette omfatter barnehageeiere som alene eller sammen med nærstående eller selskap i samme konsern eier ordinære barnehager med til sammen færre enn tjue barn, familiebarnehager med til sammen færre enn ti barn eller én åpen barnehage. Departementet viser til lovforslaget § 23 a og § 23 b andre ledd.

PBLs konklusjon

PBL anerkjenner behovet for økt transparens og kontroll med offentlige tilskudd. PBL støtter forslaget om at det som hovedregel er forbud mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som driver barnehager, gitt at det gjøres unntak for relevant virksomhet og virksomhet som kan bidra til bedre ressursutnyttelse i barnehagene.

PBL støtter videre forslaget om at tilleggsaktiviteten skal utgjøre en begrenset del av virksomheten.

PBL mener at følgende aktiviteter bør være tillatt i samme rettssubjekt som barnehagedrift (listen er ikke uttømmende):

- Utleie av driftsmidler, herunder dyr på gårdsbarnehager, som brukes i barnehagedriften (buss, båt, hester o.l.).
- Utleie av barnehagelokaler.
- Aktiviteter knyttet til kunnskapsformidling og kompetansespredning innenfor barnehagefeltet.

At det som hovedregel skal være forbud mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som driver barnehager bør gjelde alle barnehager, uavhengig av størrelse.

Begrunnelse

Det er et grunnleggende prinsipp at penger bevilget til barnehage ikke skal brukes på å dekke kostnader innenfor andre virksomheter innen samme selskap. Dette er i dag regulert i barnehageloven § 23.

PBL deler departementets bekymring for økt konkursrisiko når det drives annen virksomhet med høyere risiko i samme selskap som barnehagevirksomheten. For PBL er det viktig at det skal være så enkelt som mulig for offentligheten å kontrollere at loven følges. Derfor foreslår PBL at hovedregelen om et forbud mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som driver barnehager bør gjelde for alle barnehager, uavhengig av størrelse.

Den enkelte barnehage bør dog ha frihet til å drive en begrenset virksomhet som er naturlig knyttet til barnehagens virksomhet og eiendom, men som ikke er direkte knyttet til godkjent barnehagedrift slik den er definert i barnehageloven.

Hjemmel for å regulere overskuddslikviditet

Vi ønsker innledningsvis å gjøre departementet oppmerksom på at det på side 32 under «Gjeldende rett» kommer frem en motstridende tolkning av barnehageloven § 23 første til tredje ledd mot hva departementet har kommunisert tidligere, i Odelstingsproposisjon 96L fra mai 2020 (side 79 pkt. 8.2.1.2).

Førstnevnte formulering innebærer indirekte et forbud mot å kjøpe opp barnehager inn i en selskapsstruktur hvor de blir underenheter i et rettssubjekt som kun driver med barnehagevirksomhet. Hvordan skal oppkjøpet av en barnehage finansieres dersom det ikke er tillatt å kostnadsføre utgifter til oppkjøp av den aktuelle barnehagen, når de eneste pengestrømmene inn i rettssubjektet er kommunalt driftstilskudd og foreldrebetaling, og hver barnehage kun skal dekke sine egne kostnader? Pr. i dag foreligger det ikke, som PBL kjenner til, et slikt forbud.

På side 32 under «Gjeldende rett» står det som følger (vår utheving): «*Dette innebærer blant annet at det ikke er tillatt å kostnadsføre utgifter til lån for aktiviteter som ikke er knyttet til den godkjente barnehagedriften, som for eksempel **oppkjøp av den aktuelle barnehagen** eller andre barnehager i samme rettssubjekt.*»

I Ot.prp. 96L fra mai 2020 (side 79 pkt. 8.2.1.2) står det som følger (vår utheving): «*Departementet er kjent med at det har vært noe uklarhet rundt spørsmålet om barnehagen kan belastes kostnader for oppkjøp av **andre** barnehager. Departementet vil derfor presisere at det vil være i strid med bokstav a å belaste barnehagen slike kostnader.*»

Departementets forslag

- Departementet foreslår at det innføres en ny bestemmelse som gir hjemmel til å fastsette nærmere krav til barnehagens bruk av overskuddslikviditet i forskrift. Forslag til regulering framgår av forslag til økonomiforskriften § 9. 32 Departementet viser til lovforslaget § 23 femte ledd.
 - § 9. Bruk av overskuddslikviditet Barnehagen kan plassere likvide midler på bankkonto eller i norske pengemarkedsfond. Dersom barnehagen plasserer, låner ut eller investerer likvider på annen måte, må barnehageeier sørge for tilfredsstillende sikkerhetsstillelse. Sikkerhetsstillelsen skal være prioritert pantesikkerhet, garanti fra en finansiell institusjon med rett til å tilby slik tjeneste i Norge eller annen tilfredsstillende sikkerhet. Sikkerhetsstillelsen skal dekke investert beløp og eventuelle andre tap utover investert beløp. Garantier og annen sikkerhetsstillelse skal være regulert av norsk rett.

PBLs konklusjon

PBL er enig i at barnehagens midler ikke skal utsettes for unødvendig tapsrisiko, men mener at barnehagene ikke må hindres i å forvalte sine midler på en økonomisk rasjonell måte til det beste for barna i barnehagen.

Forslaget fra departementet innebærer i praksis tap av kjøpekraft for barnehagene. Forbudet mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehager vil som et utgangspunkt legge en naturlig begrensning på hvilke disponeringer en barnehage kan foreta.

PBL mener videre at det er urimelig å kreve at eier stiller sikkerhet ved plassering av overskuddslikviditet i ordinære spareprodukter som for eksempel et ordinært indeksbasert aksjefond, og at et slikt krav vil føre til unødvendige uttak av midler fra barnehagene.

Begrunnelse

PBL mener det vil være uforvarselig å begrense barnehagenes plasseringsmuligheter til kun å omfatte bankkonto og norske pengemarkedsfond. Historisk avkastning på disse spareproduktene innebærer i praksis, over tid, tap av kjøpekraft. Dette vil ikke være til barnas beste.

Følgende oversikt viser bankenes innskuddsrente (årlig gjennomsnitt), samt konsumprisindeksen (årlig gjennomsnitt) og synliggjør forskjellene mellom disse.

År	Innskuddsrente ¹	KPI ¹	Forskjell i %-poeng
2020	0,70 %	1,26 %	-0,56 %
2019	1,02 %	2,21 %	-1,19 %
2018	0,82 %	2,75 %	-1,93 %
2017	0,80 %	1,83 %	-1,03 %
2016	0,85 %	3,60 %	-2,75 %
2015	1,41 %	2,15 %	-0,74 %

2014	2,13 %	2,09 %	0,04 %
2013	2,26 %	2,13 %	0,13 %
2012	2,40 %	0,64 %	1,76 %
2011	2,36 %	1,30 %	1,06 %
2010	2,09 %	2,45 %	-0,36 %
Snitt	1,53 %	2,04 %	-0,51 %

1. <https://www.ssb.no/statbank/table/08175/tableViewLayout1/>

2. <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/konsumpriser/statistikk/konsumprisindeksen>

Både indeksbaserte og aktivt forvaltede aksjefond er i dag både anerkjente og utbredte spareprodukter som brukes av folk flest, og som over tid har gitt vesentlig høyere avkastning enn bankkonto og norske pengemarkedsfond. Det er urimelig å avskjære barnehager fra disse forvaltningsmulighetene.

Foreslått regulering av overskuddslikviditet vil også ramme subjekter som har konsernkontoordning. Konsernkontoordning er en ordning som er utbredt og vanlig i et konsern og i selskaper med flere underenheter.

I konsernkontoordningen vil et av selskapene i konsernet (ofte morselskap), evt. rettssubjektet i tilfelle flere underenheter, stå som innehaver av en hovedkonto. Datterselskapene, evt. underenhetene i et rettssubjekt vil ha sine egne konti som er knyttet opp mot hovedkontoen. Disse driftskontoene brukes som helt vanlige bankkontoer, men til forskjell fra ordinære driftskontoer som ligger utenfor en slik konsernkontoordning, vil et trekk eller innskudd på den enkelte driftskonto umiddelbart reflekteres opp til hovedkontoen.

Dette innebærer at hovedkontoen til enhver tid tilsvarer netto samlet innskudd og trekk på alle driftskontoene/underkontoene, og utgjør med andre ord det reelle mellomværende mot banken.

Innskuddsrente, evt. lånerente ved overtrekk, beregnes automatisk i bankens systemer og sikrer at underenhetene til enhver tid mottar en renteinntekt, evt. betaler en rentekostnad, avhengig av saldo på driftskonto. Dette sikrer en god og rasjonell likviditetsflyt i en større sammenslutning med flere driftsenheter. Det vil være urasjonelt å begrense barnehagens muligheter til å organisere et slikt kontofelleskap, og det eneste man oppnår med en slik begrensning er at overtrekksrenter havner i bankenes hender i stedet for at overtrekksrenter holdes innenfor barnehagedriften.

Dersom det innføres regulatoriske krav som gjør det vanskelig å opprettholde en konsernkontostruktur, er det også en fare for at barnehager som driver sin virksomhet i kommuner med uforsvarlig lave driftstilskudd, og som i dag har tilgang til likviditet i en konsernkontoordning, ikke lenger vil kunne driftes på grunn av mangel på tilgjengelig likviditet. Bankene er ikke nødvendigvis interesserte i å gi likviditetslån til barnehager som sliter økonomisk. Disse barnehagene overlever i dag på grunn av at de inngår i en konsernkontoordning.

Likviditet som opparbeides gjennom ordinære årsresultat er frie midler som er generert fra drift, hvor lover og regler er overholdt. Å regulere forvaltningen av denne overskuddslikviditeten vil potensielt presse barnehageeiere til å ta ut likviditetsoverskuddet for å unngå verdireduksjon/tap av kjøpekraft.

Det er videre urimelig å kreve at eier skal stille sikkerhet ved plassering av overskuddslikviditet i andre produkter enn bankkonto og norske pengemarkedsfond. All avkastning går til barnehagen og et evt. tap må dekkes av eier.

Mange av våre medlemsbarnehager er selveiende enheter. Løsningen vil da være at eier tar et utbytte som eier kan stille som sikkerhet for investeringer i eksempelvis fond. Dette er en unødvendig og lite hensiktsmessig øvelse. Å ha sparepenger i fond er noe som er svært utbredt i Norge, både blant privatpersoner og bedrifter. Så lenge risikobildet ligger innenfor et akseptabelt nivå, bør det ikke innføres regler som medfører en økonomisk uforsvarlig forvaltning (uforsvarlig lav avkastning/tap av kjøpekraft) av barnehagens overskuddslikviditet.

Som nevnt vil forbudet mot å eie eller drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehager som et utgangspunkt legge en naturlig begrensning på hvilke disponeringer en barnehage kan foreta.

Overgangsperiode

Departementets forslag

- Departementet foreslår en overgangsperiode på ett år.

PBLs konklusjon

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag, men ønsker å spille inn at det kan være hensiktsmessig at virkningstidspunktet blir ved et nytt regnskapsår, dvs. 1.1.xx.

Begrunnelse

Som nevnt tidligere eksisterer det allerede i dag et regnskapsmessig skille mellom barnehager som er organisert som underenheter i et rettssubjekt, gjennom at barnehagene rapporterer sine resultatregnskap til BASIL.

Selv om departementets forslag innebærer et mer formelt regnskapsmessig skille, så bør det være overkommelig for barnehagene å tilpasse seg dette i løpet av en ettårsperiode. Det bør også være overkommelig å skille ut eventuelle aktiviteter som omfattes av et forbud i løpet av en ettårsperiode.

Forslag til ny økonomiforskrift til barnehageloven

Krav til regnskapsinformasjon

Departementets forslag

- Departementet foreslår at det ved utarbeidelsen av årsregnskapet for rettssubjektet skal utarbeides et særskilt regnskap for hver barnehage. I forslag til økonomiforskriften stilles det krav til hva det særskilte regnskapet skal vise: Inntekter, kostnader, overskudd eller underskudd, informasjon om eiendeler og gjeld, årlig og akkumulert resultat siste ti år. Regnskapet skal i tillegg vise noteopplysninger og ledelsens rapportering som er nærmere regulert i §§ 4, 5, 15 og 16.

- Departementet foreslår videre at det særskilte regnskapet skal følge regnskapsloven kapittel 4, 5 og 6. Det særskilte regnskapet skal være en del av rettssubjektets ordinære årsregnskap, men kan publiseres separat.
- Departementet foreslår også nærmere krav om rapportering til Utdanningsdirektoratet. Kravene som nevnt ovenfor gjelder for alle barnehager og framgår av forslaget til § 3.
- I tillegg foreslår departementet tilleggskrav for virksomheter som har flere barnehager innenfor samme rettssubjekt. Det stilles særskilte krav til hvordan fordeling av felleskostnader, gjeld og egenkapital skal foretas mellom barnehager i samme rettssubjekt og krav til at regnskapene viser anvendte fordelingsnøkler. I tillegg må sammenhengen mellom de særskilte regnskapene og rettssubjektets årsregnskap vises for driftsinntekter, driftskostnader, finansposter, årsresultat, eiendeler og gjeldsposter. Disse kravene framgår av forslaget til § 14.

PBLs konklusjon

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

For barnehager som allerede er selvstendige rettssubjekt vil de foreslåtte kravene være noe de i det aller vesentligste allerede innfrir. Ledelsens rapportering vil dog være en ny rapportering for alle barnehager, men denne anses ikke å påføre barnehagene noen særskilt arbeidsbelastning.

Tvert imot mener PBL at denne rapporteringen kan være positiv gjennom at barnehagene blir «tvunget» til å se nærmere på, og redegjøre for, driftskritiske aspekter i den økonomiske driften. Dette mener PBL er et positivt og nødvendig fokus i en bedrifts hverdag.

Barnehager som inngår som avdelinger i et rettssubjekt har, som nevnt tidligere, allerede et definert skille på resultatregnskapet gjennom rapporteringen som gjøres i BASIL. De ytterligere kravene som er foreslått, og som i stor grad vil være nye for avdelinger i et rettssubjekt – knyttet til enkelte balanseposter, noteopplysninger og ledelsens rapportering – skal være overkommelig å rapportere på, så lenge barnehagene får en gitt overgangsperiode til å tilpasse seg dette.

Krav til noteopplysninger

Departementets forslag

- Departementet foreslår å innføre krav om at barnehagens særskilte regnskaper skal inneholde noteopplysninger. Kravet skal gjelde alle private barnehager, og tilsvarer noteopplysningskravet for små foretak i regnskapsloven.
- Videre foreslår departementet krav om noteopplysninger om transaksjoner med nærstående og godtgjørelse til daglig leder i barnehagen. Se forslaget til økonomiforskrift § 4. I forslaget til § 15 foreslår departementet et utvidet notekrav for transaksjoner med nærstående for virksomheter som driver flere barnehager i samme rettssubjekt eller annen virksomhet i kombinasjon med barnehagevirksomhet.

PBLs konklusjon

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

For barnehager som allerede er selvstendige rettssubjekt vil de foreslåtte kravene være noe de i det aller vesentligste allerede leverer på. For barnehager som er organisert som avdelinger i et rettssubjekt, så vil en del av noteinformasjonen være momenter de allerede opplyser om i BASIL-rapporteringen.

Gitt departementets forslag om et formelt regnskapsmessig skille, synes PBL forslaget om krav til noteopplysninger virker fornuftig.

Ledelsesrapportering

Departementets forslag

- Departementet foreslår krav til ledelsesrapportering i forbindelse med regnskapsrapporteringen. Dette innebærer at ledelsen må bekrefte at den er juridisk og økonomisk ansvarlig for barnehagen og at rapporterte opplysninger er riktige. Dette gjelder både finansiell og ikke-finansiell informasjon. Videre skal ledelsen oppgi andre opplysninger dersom det er nødvendig for oppfølging, kontroll og tilsyn med barnehageloven § 23. Se forslag til § 5. I forslaget til § 16 foreslår departementet et utvidet krav til ledelsesrapportering for virksomheter som driver flere barnehager i samme rettssubjekt eller annen virksomhet i kombinasjon med barnehagevirksomhet. I disse tilfellene skal ledelsens rapportering inneholde en bekreftelse på at fordelingene av kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld i de ulike barnehagene i rettssubjektet er gjennomført i henhold til forskriftens § 14 andre ledd.

PBLs konklusjon

PBL mener at forslaget om at ledelsen må bekrefte at den er juridisk og økonomisk ansvarlig for barnehagen og at rapporterte opplysninger er riktige, er unødvendig. Dette ettersom det ikke er noen tvil om at dette er et ansvar ledere og eiere har, uavhengig av bransje og næring.

Utover dette mener PBL, som nevnt tidligere, at ledelsens rapportering kan være positiv gjennom at barnehagene og dets ledelse/eiere blir «tvunget» til å se nærmere på og redegjøre for driftskritiske aspekter i den økonomiske driften.

Begrunnelse

Se PBLs konklusjon.

Dokumentasjonskrav og kontrollspor

Departementets forslag

- Departementet foreslår at det innføres krav om at alle bokførte transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner ved det særskilte regnskapet for barnehagevirksomheten skal være dokumentert og ha kontrollspor tilhørende dokumentasjon i samsvar med bokføringsloven, bokføringsforskriften og god bokføringsskikk. Departementet viser til forslag til økonomiforskrift § 6.

- Departementet foreslår at virksomheter som driver flere barnehager i samme rettssubjekt, skal dokumentere fordelingen av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld, og fordelingsnøkklene som er brukt. Dokumentasjon av fordelingsnøkklene skal oppdateres regelmessig. Se forskriftsforslaget § 18.

PBLs konklusjon.

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

Se PBLs konklusjon.

Ajourhold

Departementets forslag

- Departementet foreslår at bokføringen som ligger til grunn for det særskilte regnskapet, skal ajourholdes i samsvar med reglene i bokføringsloven med forskrifter og god bokførings-skikk. Se forlaget til økonomiforskrift § 7.

PBLs konklusjon

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

Se PBLs konklusjon.

Oppbevaring av regnskapsmateriale

Departementets forslag

- Departementet foreslår at barnehagen må oppbevare regnskapsmateriale og annen dokumentasjon i ti år, og at det må oppbevares i Norge. Oppbevaringspliktig materiale skal oppbevares ordnet og være betryggende sikret mot ødeleggelse, tap og endring. Materialet skal kunne framlegges for tilsynsmyndighetene i hele oppbevaringstiden i en form som muliggjør etterkontroll. Se forlaget til økonomiforskrift § 8.

PBLs konklusjon

PBL mener det er urimelig å påføre barnehagene en oppbevaringsplikt som er dobbelt så lang som kravene som går frem av bokføringsloven § 13 2. ledd, da dette kan bli en hvilepute for tilsynsmyndigheter.

Det er urimelig at barnehager skal ha tilsynssaker mot seg som går flere år tilbake i tid. At barnehagene forholder seg til oppbevaringsplikten som det øvrige næringslivet også forholder seg til vil være skjerpene og positivt for saksgangen i tilsynssaker.

Begrunnelse

Se PBLs konklusjon.

Bruk av overskuddslikviditet

Departementets forslag

- Departementet foreslår at barnehageeier som en hovedregel kun kan plassere overskuddslikviditet på bankkonto eller i norske pengemarkedsfond. Dersom barnehageeier plasserer pengene på annen måte, må eier sørge for tilfredsstillende sikkerhet. Sikkerhetsstillelsen må dekke investert beløp og eventuelle andre tap utover investert beløp. Garantier og annen sikkerhetstillelse skal være regulert av norsk rett. Departementet viser til forskriftsforslaget § 9.

PBLs konklusjon

Se konklusjon under overskriften «Hjemmel for å regulere overskuddslikviditet»

Begrunnelse

Se begrunnelse under overskriften «Hjemmel for å regulere overskuddslikviditet»

Avtaler med nærstående

Departementets forslag

- Departementet foreslår at det stilles krav om at barnehageeier skal behandle avtaler med nærstående i samsvar med aksjeloven § 3-8 for avtaler som overstiger 50 000 kroner per år. Kravet skal gjelde for alle private barnehager, og oversendes til Utdanningsdirektoratet på forespørsel. Se forslaget til økonomiforskrift § 10.

PBLs konklusjon

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

Se PBLs konklusjon.

Revisjonsplikt

Departementets forslag

- Departementet foreslår at det særskilte regnskapet skal revideres av statsautorisert revisor, se forslag til forskriften § 11. Revisors rapportering skal oversendes Utdanningsdirektoratet i forbindelse med innberetning av regnskapet for barnehagen.
- Departementet foreslår videre å oppheve dagens unntak for små barnehager i gjeldende økonomiforskrift § 3 andre ledd.

PBLs konklusjon:

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

Legitimiteten og tilliten til barnehagesektoren hviler på både små og store barnehagers skuldre. PBL mener derfor at revisjonsplikt bør gjelde samtlige barnehager.

Krav til bokføring/spesifikasjon

Departementets forslag

- Departementet foreslår at det skal stilles krav om at virksomheter som driver flere barnehager i samme rettssubjekt, skal kunne presentere direkte henførbare inntekter og kostnader på transaksjonsnivå for den enkelte barnehagen. Se forskriftsforslaget § 17.

PBLs konklusjon

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

Se PBLs konklusjon.

Økonomiske reaksjoner ved brudd på regelverket

Departementets forslag

- Departementet foreslår å presisere at barnehager som pålegges å tilbakebetale tilskudd, skal betale tilbake til kommunen.
- Videre foreslås det å presisere at en barnehage ikke kan benytte tilskudd og foreldrebetaling til å betale tilbake tilskudd som er brukt i strid med regelverket.
- Det foreslås også å presisere at kommunen plikter å holde tilbake tilskudd innen angitt frist når Utdanningsdirektoratet har fattet vedtak om tilbakehold av tilskudd. Departementet viser til forskriftsforslaget § 12.

PBLs konklusjon

Tilbakebetalingskrav og spørsmålet om hvordan slike krav skal dekkes inn, må avhenge av hvilke brudd på regelverket som er avdekket.

PBL mener det må utredes om, og i så fall hvordan, det skal fastsettes regler som fører til at midler som er brukt i strid med regelverket, som et hovedprinsipp ikke skal kunne betales tilbake med tilskudd og foreldrebetaling.

PBL har for øvrig ingen andre innvendinger.

Begrunnelse

PBL støtter ideen om at tilbudet til barna ikke skal kunne bli skadelidende ved et slikt tilbakebetalingskrav. I tilfeller hvor barnehagene har brutt regelverket, men midlene fortsatt i en eller annen form er i barnehagens eierskap, bør barnehagene, som i dag, kunne benytte offentlige tilskudd og foreldrebetaling for å dekke slikt tilbakebetalingskrav.

Det er ikke gitt at brudd på barnehageloven innebærer at økonomiske midler er tatt ut av barnehagedriften. For eksempel ved brudd på kravet til personalkostnader. Da er situasjonen at barnehagen har disponert tilskudd og foreldrebetaling på en annen måte enn kommunen (lavere personalkostnad enn kommunens gjennomsnitt).

Tilsidesettelse av opplysninger

Departementets forslag

- Departementet forslår at Utdanningsdirektoratet kan sette barnehageeierens opplysninger til side, dersom opplysningene i det særskilte regnskapet bryter vesentlig fra kravene i forskriften. Se forslaget til ny økonomiforskrift § 13.

PBLs konklusjon

PBL har ingen innvendinger mot departementets forslag.

Begrunnelse

Se PBLs konklusjon.